

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України (Україна)

Херсонський навчально-науковий інститут (Україна)

Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова (Україна)

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (Україна) Навчально-
науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського

Національного університету імені В.Н. Каразіна (Україна)

Центр міграційних досліджень Варшавського університету (Польща)

Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (Литва)

Університет в Нове Місто (Словенія)

Інститут інновацій «Ідея» (Латвія)

Тракійський університет (Болгарія)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
07 листопада 2024 року

Полтава 2024

АНАЛІЗ БЮДЖЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Формування бюджету області є невід'ємною частиною її соціально-економічного розвитку, оскільки відштовхуючись саме від бюджету розробляється план удосконалення міста та району. Основним джерелом обласного бюджету є: податкові надходження (місцеві податки та збори, а також відрахування від загальнодержавних податків), оплата за послуги, які надають органи місцевого самоврядування, а також місцеві позики. Співвідношення цих основних джерел у структурі місцевих фінансів визначає ступінь самостійності місцевого бюджету [1].

Війна в Україні значно вплинула на формування та виконання місцевого бюджету. Вона призвела до: збільшення витрат на забезпечення безпеки, військові операції, гуманітарну допомогу та відновлення пошкодженої інфраструктури, необхідність у перерозподілі бюджетних коштів та виділення додаткових ресурсів на потреби, пов'язані з війною; зміну структури витрат місцевих бюджетів, зокрема, окрім фінансування освіти, було збільшено частку витрат на безпеку, медичні послуги та соціальні програми, спрямовані на підтримку постраждалих від конфлікту тощо [2].

На 2024 рік в Полтавській області було затверджено бюджет, який складається з: сума доходів (без дотацій та субвенцій) у регіоні – 3,2 млрд грн, а сума видатків – 3,9 млрд грн [3]. Основним джерелом надходжень до бюджету стануть податки – 3,856 млн грн. Найбільше надійде з податку на доходи фізичних осіб – 2,525 млн грн. Від податків підприємств очікують отримати 156 млн грн. Від ренти та плати за використання природних ресурсів – 16,7 млн грн, а також 16,1 млн грн – з ренти за користування надрами. З внутрішніх податків на товари та послуги запланували отримати 420 млн грн. 30 млн грн надійде з акцизного податку від виробленої в Україні продукції, а 110 млн грн – від ввезених із закордону товарів. Акцизний податок з роздрібною торгівлі має принести в бюджет громади 250 млн грн. 892,1 млн грн надійде від місцевих податків та зборів. Щодо видатків галузь освіти отримала 1,6 млрд грн, на соцзахист заплановано 575 млн грн, понад 700 млн грн було впроваджено на підтримку ЗСУ та обороноздатність, на охорону здоров'я виділили 460 млн грн, а на культуру та спорт в сумі 390 млн грн. Враховуючи цю інформацію можна стверджувати, що війна вносить суттєві корективи в розвиток області.

В порівнянні з 2023 роком бюджет Полтавщини зменшився приблизно на 1 млрд грн, але важливо зазначити, що в минулому році цю різницю було витрачено на ремонт та утримання доріг. Понад 1 мільярд 646 мільйонів гривень спрямували на управління освіти, на галузь охорони здоров'я

виокремили 426 мільйонів гривень, з чого можна зробити висновок, що ці галузі є ключовими в Полтавській області. Щодо інших галузей видатки майже залишилися такими ж, з невеликим відхиленням.

Наразі Полтавська громада прогнозує бюджет на наступний рік, розмір якого орієнтовано 3 млрд 653 млн грн, що є меншим ніж у нинішньому 2024 році. Такі зміни пов'язані з зміною оподаткування зарплати, а саме підвищенням відсотку військового збору, який піде на потреби ЗСУ. Також на бюджет впливають 4% ПДФО, які спрямовані на покриття різниці в тарифах та на розрахунки за енергоносії. Оскільки дохідна частина зменшується, то можливо владі доведеться шукати нові джерела надходжень, якими можуть стати підвищення цін на оренду земельних ділянок та нерухомості, тощо. Незважаючи на скорочення бюджету, видатки на основні та критичні галузі планують залишити майже незмінними. Пріоритетом стане підтримка військових, будівництво та ремонт укриттів, сховищ, харчування дітей.

Отже, повномасштабне вторгнення суттєво вплинуло на фінансові плани області, але, разом з тим, цифри переконливо доводять, що місцевий бізнес може протистояти такому важкому виклику і Полтавщина може повноцінно функціонувати навіть в таких умовах.

Література

1. Татарин Н.Б. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 11. С. 159-162.

2. Фурик І.І. Особливості формування та виконання місцевих бюджетів України в умовах війни. Науковий вісник Ужгородського Університету. 2024. Вип. 63. С. 143-148.

3. Про обласний бюджет Полтавської області на 2024 рік. Полтавська обласна військова адміністрація. URL: [Про обласний бюджет Полтавської області на 2024 рік 1610000000 \(код бюджету\)](#)

УДК 336

Чайка А.С., студентка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах повномасштабної війни, яку розв'язала Російська Федерація проти України, особливої актуальності набуває проблема забезпечення фінансової безпеки держави. Воєнний стан створив безпрецедентні виклики для фінансової системи України, що вимагає пошуку ефективних механізмів